

Kaupunginhallitus 06.06.2022 § 207

§ 207

Valtuustokysymys energiakaivojen sijoittamisesta yleisille alueille Espoossa

Valmistelijat / lisätiedot:
Meriläinen Susanna

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus antaa vastauksen valtuutettu Jouni J Särkijärven 23.3.2022 jättämään valtuustokysymykseen kalliolämpökaivojen sijoittamisesta kaupungin omistamalle maalle sekä toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi. Vastaus toimitetaan tiedoksi muille valtuutetuille valtuuston seuraavan kokouksutsun yhteydessä.

Käsittely

Laukkanen puheenjohtajan kannattamana teki seuraavan esityksen:

”Esitän, että kaupunginhallitus antaa valmistelukehotuksen kaupunkiympäristön toimialalle valmistella kiireisesti esityksen kaupunginhallitukselle ohjeista energiakaivojen sijoittamisesta ja käytänteistä mm. kaupungin maa-alueille.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Laukkasen esitys yksimielisesti hyväksyä. Koska esitystä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:

Kaupunginhallitus antoi vastauksen valtuutettu Jouni J Särkijärven 23.3.2022 jättämään valtuustokysymykseen kalliolämpökaivojen sijoittamisesta kaupungin omistamalle maalle sekä totesi kysymyksen loppuun käsitellyksi. Vastaus toimitetaan tiedoksi muille valtuutetuille valtuuston seuraavan kokouksutsun yhteydessä.

Lisäksi kaupunginhallitus antoi valmistelukehotuksen kaupunkiympäristön toimialalle valmistella kiireisesti esityksen kaupunginhallitukselle ohjeista energiakaivojen sijoittamisesta ja käytänteistä mm. kaupungin maa-alueille.

Selostus

Valtuustokysymys

Jouni J Särkijärvi on jättänyt 23.3.2022 valtuustokysymyksen kalliolämpökaivojen sijoittamisesta kaupungin omistamalle maalle. Valtuustokysymyksessä kysytään, aikooko kaupunginhallitus edistää geolämpöön siirtymistä sallimalla yksityisten kiinteistöjen

maalämpökaivojen poraamisen viistoon myös kaupungin omistamalle maalle.

Vastaus valtuustokysymykseen

Espoon kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijat ovat tutustuneet energiakaivojen sijoituksista saatavilla oleviin selvityksiin ja aineistoihin ja miettineet vastaavien ohjeistusten tarvetta Espoossa.

Tarve päivitetylle ohjeistukselle on olemassa, sillä tämänhetkinen rakennusjärjestys ja olemassa olevat ympäristösuojelumääräykset eivät ohjaa energiakaivojen sijoittelua tarpeellisessa määrin.

Nykytilanne Espoossa on, että lämpökaivojen sijoittamista yleisille alueille ei sallita. Espoon tavoite hiilineutraaliuteen ja kaavoitukselle tulevat vaateet rakennusten A-energialuokasta ajavat siihen, että maalämmön käyttö rakennusten lämmitysmuotona tulee lisääntymään. Lisäksi asemakaavoituksessa on suunniteltu alueita, joissa maalämpöä tuetaan sallimalla kaivojen osittainen sijoittaminen yleiselle alueelle (kaupungin suostumuksella).

Kaupunkitekniikan keskuksen näkökulmasta ei ole estettä energiakaivojen sijoittamisen edistämiseksi yleiselle alueelle. Energiakaivojen sijoittelusta tulisi kuitenkin laatia selkeät säännöt, joihin rakentajat, suunnittelijat ja lupakäsittelijät voivat tukeutua. Ohjeistuksen tulisi olla mahdollisimman yksiselitteinen ja johdonmukainen, jotta lupakäsittelyyn ei jää liikaa tilaa tapauskohtaiselle harkinnalle. Energiakaivot olisi jatkossakin lähtökohtaisesti sijoitettava omalle tontille. Ensisijaisena vaihtoehtona energiakaivojen sijoittamiseen yleiselle alueelle tulisi tarkastella mahdollisuutta kaivojen syventämiseen ja energiatarpeen pienentämiseen muilla keinoin niin, että energiakaivot voidaan sijoittaa omalle tontille.

Energiakaivoja voisi olla mahdollista sijoittaa kaupungin omistamille yleisille alueille tietyin reunaehdoin, jos riittävää energiapeittoa ei saavuteta omalla tontilla sijoitettavilla energiakaivoilla.

Kaikille yleisille alueille energiakaivoja ja keruuputkistoja ei kuitenkaan ole mahdollista sijoittaa. Kaupunkialueella maalämmön hyödyntämisen kasvua rajoittaa tiivis kaupunkirakenne, lisäksi maanalaiset tilat, rakenteet ja varaukset rajoittavat maalämpökaivojen sijoittelua. Lisäksi asemakaava määrittelee alueiden käyttötarkoituksen pääpiirteissään ja osoittaa tarvittaessa joko tarkasti tai likimääräisesti alueen eri toiminnot.

Mahdollisesti toteutettavia päivityksiä nykyiseen käytäntöön

- kaivojen porauksen lähtöpiste voi sijaita kaupungin antamalla naapurin suostumuksella alle 7,5 metrin etäisyydellä kaupungin omistamasta tontista tai alle 4 metrin yleisen alueen rajasta ilman erillistä selvitystä reunaehdot huomioon ottaen.
- energiakaivot voisi jatkossa kallistaa yleisen alueen puolelle, kunhan lähtöpisteet ovat omalla tontilla ja poraus leikkaa yleistä aluetta minimissään neljän metrin syvyydessä.
- mikäli tälläkään tavalla ei saada riittävästi lämpöenergiaa, voitaisiin yleiselle alueelle sijoittaa joko osa useamman energiakaivon muodostamasta energiakaivokentästä reunaehdot huomioon ottaen. Sijoitus yleisille alueille vaatisi erillisselvitystä, jossa on otettava huomioon maanalaiset rakenteet, varaukset sekä

mahdollinen maanalainen kaava. Luontosuhteet, kuten kulttuurihistoriallisesti arvokkaat alueet, pohjavesialueet, luonnonsuojelualueet sekä muinaismuistoalueet. Lisäksi yleisille alueille sijoittaessa on otettava huomioon hulevesien hallintaan kaavoitetut alueet. Yleinen etu ajaa yksityisen edun edelle. Kaupunkiympäristön tehtävänä on kaupunkiomaisuuden kehittäminen, rakenteellisen toimivuuden ja viihtyisyyden vaaliminen kaupunkilaisille. Lähtökohtaisesti yksityisten toimijoiden hankkeet tulee toteuttaa siten, että myös muille, samaan yleiseen alueeseen rajoittuvien tonttien haltijoille jää mahdollisuus hyödyntää kyseistä geoenergiaresurssia.

Yleisillä alueilla oleva geoenergiaresurssi varataan ensisijaisesti yhteiskunnan kannalta tärkeiden toimintojen ja keskeisten julkisten rakennusten, kuten sairaaloiden ja koulujen tarvetta varten. Mikäli voidaan katsoa, että tällaista tarvetta ei nyt tai keskipitkällä aikavälillä tulevaisuudessa ole olemassa, voisi energiaresurssia mahdollisesti hyödyntää yksityisten kiinteistöjen tarpeisiin. Edellytyksenä on silloinkin, että naapurikiinteistöjen yhdenvertainen kohtelu voidaan mahdollistaa ja tarvittaessa todentaa se energian riittävyttä koskevalla selvityksellä.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustokysymys yksityisten kiinteistöjen maalämpökaivojen poraaminen viistoon myös kaupungin omistamalle maalle, Särkijärvi Jouni J

Tiedoksi